

EESTI SKAUT

EESTI SKAUTIDE MALEVA AJAKIRI

X. AASTAKÄIK

NR. 4

JAANUAR, 1931.

VÄLJAANDJA:

EESTI SKAUTIDE MALEVA PÄÄSTAAP
TOIMETUS:

VASTUTAV TOIMETAJA: N. KANN.

PEATOIMETAJA: H. TARI.

TOIMETUSE LIHKMED: R. PAPP, R. TREU.

TOIMETUSE ADDRESS: TALLINN, S. ROOSIKRANTSI TÄN. 11.

TALITUS:

TARTUS, VALLIKRAAVI TÄN. 19.

ADDRESS: TARTU, POSTKAST 130.

Sisu: Teateid. | Kinnitades ausõnaga. . . | Laane hundi kiri
salgajuhtidele. | Õigest mõtlemisest. | Avage oma sil-
mad! | Soome! | Hõimuvendade suurlaagrís. | Käsi peseb kätt. |
Õõlmimistöõd. | Pojad kaljul. | Jääpurjesport. | Lossman 40. aas-
tane. | Mertskautilus. | Teated. | Mele ajakirja kasuks. |



Toimetus palub saada teateid malevatest, rühmadest ja karjadest selles osakonnas avaldamiseks hiljemalt 12 veebr. 1931 a.



Tallinna malevast.

Mõni päev enne pühi peeti N. M. K. Ü. skoutide „talvapäees“ maleva salgajuh-tide konvents. Kokkutulnud suur noorte juhtide pere harutas omi päevaküsi-musi, ühtlasi otsides teid kuidas skoutlik-ku tööd süvendada. Kahepäevane konve-nts täitis oma ülesande täiel määral. Rahuldustundega ja täie energiaga asuti seejärgi tööle.

Aasta algul korraldati mlv. juhatuse poolt I järgu eksami kontrollkatsed mis näitasid, et I järgu skoutide tasapind vastab nõuetele.

11. jaan. algas salgajuhtide kool, millest osavõtjaid 50 sk. ümber. Slg. juhtide kool kestab Jüripäevani. Neil päevil algab võistlus „Eesti Skaudi“ tellimiste vastu-võtmise peale miteskautidelt. *Mi. Na.*

Tartu N. M. K. Ü. skaut-rühm valmistab hoolega eelseisva laag-rihooaja vastu ja juba lähemal ajal kor-raldab peo, millest loodetak sissetulek lä-heb laagrivarustuse hankimiseks. Samuti ei taheta kõrvaltvaatajaks jääda malevas käimas oleva „Eeskujuliku rühma“ võisflu-ses — maleva vanema hr. prof. Paldrock'i poolt auhinnaks lubatud telk kuluks ju meilegi nii väga ära.

Jõulurõõm.

Jõulupühade eel igast ajalehest võib leida teateid, et see ja see org. korraldab vaes-telastele jõulupuu, mõni org. lisab isegi oma pildi veel juurde, kuidas ta just kor-raldab. Kas rahuldab ja vastab nõuetele säärase joulurõõmu valmistamine? Lapsed kutsutakse kokku. Enamikus minejaid on sääraseid, kes ei puudu ühestki vaeste-laste jõulupuust — suurem hulk aga just neid, kes seda jõulurõõ-mu tõeliselt vajaksid, jäävad emale, — kas vanemate haigus, või puuduliku riie-tuse tõttu või väga tihti inimese ras-

kes olukorras on jäänud sääraseks, et ta ei luba üldse omi lapsi sinna ...

Lõbus ja maiustusterikas õhtu on neile valmistatud. Varsti, keset kõige lõbusamaid hetki tuleb lõpp, tuleb tagasi minna oma kodu, kus vastu haigutab kurbus ja tüh-jus. Veedetud kaunis õhtu ei suuda seda soojust üle kanda neisse ruumesse.

Tallinna hundud ja skaudid tegid seda teisiti. Nad ei lasknud, et vaesed lapsed otsiksid neid taga, vaid nad otsisid, — iga salk juba varem — neid ise üles, et jõuluõhtul viia see tõeline pühade rõõm, — kuuseke ühes vajalikkude kingitustega, neile koju. Terav hundu ja skoudi silm oli seda juba ammu välja uurind, mis on seal kõige vajalikum. Otse sinna, nende koju mindi, et koos nende laste ja vanematega vastu võtta — jõululauludega — seda tõelist püha, õnnistegija sün-dimist.

Mitmed rõõmupisarad tõendasid, et oli suudetud valmistada tõsist jõulurõõmu.

* * *

Petseri sk. rühm pidas 18. jaan s. a. omavahelised ping-pongi võistlused 1931 aasta meistri nime peale, millest võttis osa 15 skauti, seega 70 % rühma liikmeist.

Meistri tiitli omandajale oli rühmapää-likul F. Rätsepal välja pandud tindipoti alus.

Peale 3 tunnilist poiste omavahelist heitlust ping-pongis, selgus, et 1931 aasta Petseri skautide ping-pongi meistriks sai „Kotka“ salgast skaut A. Kaasno.

Meistri tugevamaks vastaseks oli abi-juht N. Kleinson.

Võistluste lõpul andis rühmavanem G. Taan meistrile tindipotaluse ja soovis kõikidele osavõtjatele õnne hästi korda-läinud võistluse puhul. *Leks.*

Põhja-Eesti skautmasterite Kogu nime asjus.

„Eesti Skaudis“ on eksikombel avalda-tud teateid Põhja-Eesti skautmasterite mõttevahetusist Põhja-Eesti skautmaste-rite kogu nimetuse all. Toimetus teatab vastavate ringkondade palvel, et see ni-metus pole mõeldud mingi ametliku org-gani nimetusena.



Kinnitades ausõnaga . . .

Hiljuti saadeti skaudijuhtidele S. K. juhatause poolt „Koostöö alused Eesti Skautide Maleva ja Noorte-Kotkaste org.-ide vahel“ läbivaatamiseks ja seisukohavõtmiseks. See koosneb kahest osast: 6 punktilisest üldpõhimõttest ja kolmeparagraafilisest sõpruslepingust. Punase joonena läbis-tub sellest mõte, et skaudid ja noorkotkad töötagu sõbralikus vahekorras ning E. S. M. toetagu „N.-K“ org-i juhtivate jõudude andmisega . . .

Tahtmatult kerkib küsimus: kas on tarvilik mingit skautide ja noor-kotkaste vahelist sõpruslepingut? Kas tõesti alahinnatakse neid noori, kes viibivad skautridades, et nad nagu ei suudaks pidada oma lubadust, oma säädusi . . . Iga eesti skaut on andnud püha-liku tötuse isa-ema ja vanemate skaudisõprade juuresolekul, pidada skau-diseadusi ning nende järele tegutseda, toimida. Ja üks skaudiseadustest on: skaut on kõikide sõber ja vend igale skaudile. See seadus kõneleb sellest, et skaut suhtub alati ja igale sõbralikult, häatahtlikult. Minu teada on iga tubli eesti skaut käesoleva hetkeni seadust au sees pidanud. Ei ole kuulda olnud, et skaudid oleks ühe või teise org.-i vastu suhtu-nud vaenulikult. Ning ka tulevikus suhtuvad skaudid kõigi noorte-org.-idesse sõbralikult, häatahtlikult, mis taotlevad hääd ja ilusat, olgu see „N.-K“ org. või mõni teine org. . . . Igal juhul seisab skaut kõrgemal igasü-gusest lepingust, mis normeeriks tema suhet ühe või teise org.-i vastu.

Teiseks: E. S. M. andku juhte noorkotkastele . . . Raske on uskuda, et kõneall olev sõprusleping on koostatud noorsoojuhtidelt. Ja kui seda tõesti on „meisterdanud“ eesti noorsoojuhid, siis on valus seda teada . . . Kuid oletame, et lepingu „loojad“ on olnud „erapooletud isikud“, kes noorte org.-idest eemal seisavad . . .

Teatavasti on skautlus noorsooliikumine, aga mitte mingi skautlik asutis. Ning kus on tegemist noorsoo-liikumisega, seal ei või milgil tingimusel kõne alla tullagi juhtivate jõu-dude andmist mõnele teisele org.-ile. Juhi kui kasvataja ülesanded ja kohus-tused on suured. Olles mitmes org.-is, killustatakse juhi töövõimet. Juht ei suuda ühes ega teises org.-is oma ülesannete kõrgusel seista, välja arvatud juhid-karjéristid, kes ühe ja sama kätteõpitud „tarkusega“ ikka ja alati edasi tegutsevad, mittetarvilikuks pidades enese ja poisi tasa-pinda tõsta. Aga sarnane karjär-juht on vaid ühe tubli juhi vari. Kui sellekski võib teda nimetada.

Kolmandaks. — Kõige selle koostöö tagatipuks on suurepärase lubadus, et „N. K.“ org-i ei võeta Skautide Maleva liikmeid ei üksikult ega rühmade viisi, skauditegelasi ei rakendata noorkotkaste töösse ilma vastava maleva staabi nõusolekuta. Sarnane lubadus oli ka varem antud . . . Kuid tõeliselt näeme teistsugust pilti: mitmed skauditegelased on määratud noorkotkaste juhtivaile kohtadele, küsimata vastava sk. mal. staabilt nõusolekut. Samuti on võetud noortekotkasteks skaute lahkel käel vastu . . . Ja nagu näha „eelmängust“, vist „järelmängus“ ka midagi paremat loota ei ole. Sõnad, vaid sõnad . . .

Aga tublid eesti skaudid suhtuvad alati sõbraliikult noorkotkastele, aga ka neile noorkotkastele, kes skautorg-ist üle läinud ning ka neile jääb skaut sõbraks, kes veel „kahe ilma vahel kõiguvad“, kes küsivad iseendilt: *to be or not to be* (olla või mitte olla) . . .

Aga skaut jääb skaudiks. Ta töötab, tegutseb edasi endise innuga, oma kapitaliga, jõuga ja tahtega, et sirduda tubliks kodanikuks. Auks isamaale ja kasuks ühiskonnale . . .

Laane Hundi kiri salgajuhtidele.

Hiljuti vast küsis üks salgajuht minult: „Miks kipuvad minu skaudid kõrvale kalduma tõsisest skautlusest ja mispärast ma ei suuda neid poisse enam korralikult juhtida?“

Siis meelestus mulle aeg, kui olin salga juht ja mõtlesin ka kunagi sarnase küsimuse üle. Kuid kahjuks polnud mul tol ajal kedagi usaldatavat vanemat juhti, kelle poole oleksin võinud selle küsimusega pöörduda; või puudus mul küsimiseks julgus. Kartsin, — kui rühma juht saab teada, et ma salga juhtimises nii saamatu olen, kaotab tema minu vastu oma lugupidamise.

Sellest on juba aastaid möödunud ja ei mäleta enam õieti, milline põhjus õigem oli. Igatahes pidin oma saamatuse läbi õige palju kannatama ning hiljem kurbi kogemusi omama.

Usun, et ei teeks sugugi halba, kui jutustaksin oma loo teile — salgajuhtidele

Võibolla, paljudel teist on see küsimus esile kerkinud ja otsite nüüd omale kohast lahendust. Kuid neile, kes oma salgaga sarnasesse olukorda pole veel sattunud, olgu see hoiatuseks. Ärgu toimigu nad sarnaselt minule.

Olin siis juba 2 aastat skaut olnud, ja leidsin, et oman juba küllaldaselt skaudioskusi ning suudan ka salka juhtida.

Vaimustatud sellest mõttest, asutasin kohe oma koolivendadega skaut-salga. Salga nimeks valisime „Rähn“, ja juhiks sain mina.

Töö edenes jõudsasti. Sooritati skautide eksameid. Tegevust oli küllaldaselt. Skaudid võtsid kõigest huvi ja hoolega osa.

„Rähna“ salk omas juba lühikese aja jooksul rühmas teiste salkade kõrval tähelepanudav seisukoha. Nii kestis see mõne aja.

Aastat kolmveerand hiljem ei olnud aga „Rähna“ salk enam see,

mis ta oli varem. — Vaimustus oli kadunud. Juba hakkas üks kui teine poiss salga ja rühma tegevusest põhjusest puuduma.

Hiljem tuli halbu kuuldusi „Rähna“ salga poiste ebaskautlikkusest.

Kaotasin oma juhtimisvõime oma skautide üle. „Vuntsi kargamine“ oli igapäevane asi.

Ja rühmale kujunes „Rähna“ salk parasiidiks. Salga edaspidine saatus seisis rühma juhi juures suure küsimusmärgi all.

Lõputulemus oli see, et mõne aja pärast „Rähna“ salk enam ei olnud. Poisid jäid ise skautlusest eemale. Leidsid omale uued sõbrad ja uued huvid. Jäin oma salgast üksinda järele.

Juurdlesin kaua, mis oli „Rähna“ salga hävinemise põhjuseks.

Alles paar aastat hiljem, kui sain veidi vanemaks, ja olin uue salga asutanud, selgus mulle see küsimus.

See suur põhjus, mida otsisin, olin mina — salgajuht — ise.

Nii küsisin eneselt, miks ei olnud poistes lõpul seda vaimustust, mis oli alguses?

Usun kindlasti, sellepärast lõppes poistes vaimustus, et see oli minus juba varem kadunud.

Küsisin eneselt, miks hakkasid minu poisid salga kui ka rühma tegevusest põhjusest puuduma?

Tulin otsusele, kas ei olnud mina see, kes kord ise põhjusest puudus rühma tegevusest. Ja kas ei olnud mina ka see, kes kutsusin salga tegevuseks kokku, — ise aga jäin tulemata.

Muidugi tundis siis poiss ennast puudumiseks enam õigustatud olevat, kui salga juht seda oli.

Mõtlesin, miks olid minu poisid ebaskautlikke — „tänavpoiste“ tempe hakanud tegema.

Siis tuli meelde, et olin ise nendega kord üheskoos „mürtsu“ teinud ja selle juures ka ühe väikese „tänavpoisi“ tembu tasapisi kaasa teinud. Kas ei näinud siis poisid, et mõistan — skautlise mõiste järele ebakõlblikke — vigureid samuti teha, kui mõni „tänavpoiss“.

Ma ei imesta nüüd sugugi, kui poisid küsisid omakorda endilt, kui oli mõni viguritegemine käsil, — kuidas ma ei tohi mõnd keelatud tempu ära teha, ehkki see sugugi skautlik ei ole, kui meie juht tegi meiega ühes ka kord sarnase tembu.

Mainisin ainult üksikuid põhjuseid. Äрге arvake aga, et need olid, ja on, ainsamad.

Neid põhjusi võib olla lõpmata rida, neist saaks ilmatu paksu raamatu. Kindlasti teate, et iga suur algab väiksest. Nii oli nende vääratusega, mida mina tegin. Nad olid mulle pisiasjad, — võtsin vähemalt neid sarnaselt, ja ei pannud neid tähelegi — jätsin „kahe silma vahele“. Teate nüüd aga isegi, kui suureks need pisiasjad võivad paisuda. Olge ettevaatlikud. Arvestage iga vähema vääratusega.

Võibolla kujutate mind sarnase salga juhina, kes eksis järjekindlalt.

Ei, sarnane ma ei olnud. Tegin vääratusi väga harva — igat vast üksainus kord, kuid sellest jätkus küllalt. Tarvitses mul midagi kord ekslikult teha, oli sellele kohe 8 tublit järeltegijat ja pealegi tehti seda mitu kraadi kangemalt, kui suutsin vast ise.

Õigest mõtlemisest.

H. K a s a k.

Juht, kui gaidi, skaudi sõber ja arendaja hoolitseb, et nende mõtlemissuund omaks õige sihi, et nad oskaks õiget valest, head halvast, inetut ilusast eraldada. Et nad teaks, mis on hea, mis halb ja mida võib ja mida mitte. Meie terve mõistus on võime eraldada õiget valest, see võime on meil kõigil. Kuid miks siis rühmas, karjas tekivad lahkkelid mõne silmnähtavalt õige küsimuse juures? Seepärast, et igaüks juhib omi mõtteid antud probleemile, esemele eri seisukohalt. Vaidleme sageli tundide kaupa õige lahenduseni jõudmata. Kes on selles süüdi? Kes ei saa aru antud küsimusest ja kes lahendab seda valesti? Kindlasti mõned. Viga peab kusagil olema, muidu oleksime ühel arvamisel. Tulemus on, et üks osa ehk rohkem mõtleb teisiti kui teine. Kuid miks mõtleb üks osa teisiti? Kas mõtlevad nad valesti? Juht peab siin lahendaja olema. Juht peab rühma üheks pereks ühendama, kus üksmeel ja arusaamine valitseb. Juhil tuleb juhtida rühma üksmeelsusele. Kuid sel juhul peab juht enesele kindel olema, hoiduma eksimusest, kui tema autoriteedi õonestajaist. Selle saavutamiseks peab juht end arendama teatavale järjekindlusele ja tõe otsingule.

16. sajandi suurim mõtteteadlane Descartes arvas, et mõtlemine on õige kui alistume järgmistele mõtlemisseadustele:

1. Tõeks tuleb pidada vaid seda, mida kindlalt tunnetame tõena. Tuleb hoiduda liig rutulistest otsustustest. Peab arvestama sellega, mis on meie mõistusele selge ning jagamatu ning mille üle meie ei saa kahelda.

2. Kõik raskused tulevad jagada võimalikult väiksematesse osadesse, et kergemini lahendada.

3. Kõik mõtted tulevad järjekorraliselt alustada lihtsamatest ja nagu astmete kaupa tõusta suuremate lahendamisele, mis on ka maksev sel juhul kui nad loomulikult üksteisele ei järgne.

4. Teha alati mõtteis vaatlusi ja ristlemisi, et kindel olla, et midagi pole vahele jäänud.

Need pealt näha lihtsad ja iseenesest mõistetavad seadused on aga igapäevases elus üsna raskelt läbi viidavad. Raske on kasutada neid seadusi, kui ollakse harjunud tegutsema tujude ja meeleolude järele. Eriti kannatab selle all järjekindlus. Oieti teda polegi siis, sest kõik on juhuslik, muljete ja meeleolude tulemus. Selline rühma juht on nõrk, tal pole selgroogu. Täna otsustab nii, homme tegutseb teisiti. Rühma töö on siis konarline, samuti lõdvendab see sidet juhi ja rühma liigete vahel. Juht arendagu end, et ta võiks sama teha oma gaide ja skautega. Juht treenigu endamõtlemist, et olla neile arukas, järjekindel sõber. Juht kasutagu mõistust kõige paremal viisil, et teada mida teha, mida mitte.

Olgu tugevat ja alalist järjekindlust. Täitku seda mida soovitab mõistus, ärgu allugu hetkelistele eemalekiskuvatele tujudele ja meeleoludele. Need kisuvad teda sihist eemale ja rikuvad rühma sirgjoonelist tööd. Järjekindel ja täpne mõtlemine olgu aluseks juhil tema töö, enese ja teiste arendamiseks.

Avage oma silmad.

„Scouting for Boys'ist“ E. U.

Jälgimine on kunst; et saada kunstnikuks, peab omama vastavaid eeldusi ja teiseks — palju harjutama. Skaudiealise poisi ülesandeks on kasvatada endas neid eeldusi.

Otsustanud kindlasti neid saavutada, avage kõigepealt oma silmad. A-gu olgu midagi liig väike te tähelepanuks. Harjuge vaatama mitte ainult enese ette vaid ka külgedele ja taha. Kui kohtate kord tõsist põllis-metsa skauti, näete, kuis ta silmad alaliselt on liikumas, pannes tähele kõike, mis sünnib ümbruses, ja seda juba harjumusest; mitte selleks, nagu sooviks ta näidata, kui palju ta paneb tähele. „Kord jalutasin Londoni Hyde pargis“ jutustab Baden-Povell „ühe vana sõbra skaudiga Lõuna-Aafrikast. Muuseas tähendas ta korraga „see hobune lonkab seal“. Polnud ühtegi hobust läheduses, siiski lõpeks märkasin üht kaugel üle tiigi; järgmisel silmapilgul võttis ta me jalge eest üles üksiku nõöbi. Nii liikusid ta silmad igale kaugusele ja igale poole.

Itaalias oli kord revolutsiooniline vandeselts „Kamorra“, kes kasvas oma poisse kiires tähelepanus ja meeespidamises. Jalutades läbi tänavate peatas vandeseltslane-õpetaja äkki poiss-õpilase ja esitas sääraseid küsimusi: „Kuis oli riietat too naine, kes istus viimase põiktänavana neljanda maja trepil? ehk jälle „mida rääkisid nood mehed, kes seisid nurgal siit kolm tänavat tagasi?“ ehk „kuhu kästi sõita sellel troskal, ja mis oli ta number?“ jne.

Suure tähtsusega ses treeningus on, et mitte midagi ei lasta pääseda oma tähelepanust. Meil tuleb selleks sundida end igal päeval, igal tunnil, kuni see muutub meil harjumuseks, lõbuks muu päevase töö-toimetuse kõrval. Juba sõit igas rongis, trammis, autobuses avab laialise tegevusvälja vaatluste ja järelduste tegemiseks. Pange hästi tähele iga inimest üksikult; nende nägusid, riietust, rääkimis-viisi jne., nii et saaksite pärast suurepäraselt kirjeldada igat üksikut neist. Püüdke määrata nende väljanägemisest ja ülalpidamisest, on nad rikkad või vaesed (kõigeparemini ütlete seda nende jalanõudest), mis on nende arvatav elukutse, on nad terved või haiged ja kas tarvitavad nad abi. Teheseda, ärge laske neid aga mörgata, et vaatlete neid ehk muidu äratate neid asjata valvele.

Terane inimeste vaatlemine ja võime lugeda nende iseloomu ning mõtteid on määratuks abiks kaubanduslikus elus.

Käimise viis on hääks juhiks inimese iseloomu juurde. Rabeleb kätega ja tatsutab oma lühikeste sammega tänaval — kergats. Nina

Skautjuhid igalpool!

Toimetus peab vajalikuks, et ühes lähemas „Eesti Skaudis“ ilmuks **kõigi** Eesti skautjuhtide (alates rühmajuhist) nimed ja aadressid. Saateke need, iga skautjuht ise, või teeb seda suuremate koondiste, malevate sekretär, kuna väga sageli kirjavahetuse pidamiseks vajatakse neid. **Tehke seda kohe**, et asi ei ununeks. Aadress oma aadressi saatmiseks: Tallinn, S. Roosikrantsi 11, „Eesti Skaudid“ toimetus.

maas, veab jalgu järel — looder. Pehme, kiire ja kärata samm kuulub skaudile. Lokk, mida kannavad paljud otsal on kindel tunnus selle kandja lollusest.

Saapad on parimad vaatlusesemed kandja jõukuse määramisel. Tihti saavad nad aga ka äraandjaks tema iseloomule. Räägitakse, et ühtlaselt kantud tallad ja kotsad annavad tunnistust peremehe energiast, võimeist ja aususest; väljapoole mahakantud kotsad räägivad kandja seiklusist ja unistusist; seestpoolt kulunud kotsad ainult laidavad omanikku iseloomu nõrkuses ja otsustamatuses. Viimane otsus on rohkem maksev meeste kui naiste kohta.

Poisid, siin on B. P. püüdnud juhtida teid huvitava ja haruldase ajaviite juurde. Ajaviite juurde, millest omatud kogemused teid kindlasti aitavad elus.

Soome!

N. skm. V. Suigussaar.

Soome Partiootlaste suurlaagri juures pikemalt ei peatu, sest see sünnib teisel. Täheandan ainult niipalju, et meie „13“ ka sääli tähelepanu äratas oma valgete pluusidega, nägusa ning omapärase laagri todemiga ja etteastetega laagrituledel.

Kolmandal laagrisviibimise päeval külastasime Tamperet — Soome suuremat tööstuslinna, mis asus laagrist 22 klm. kaugusel.

Kuna aega oli napilt, siis viibisime Tampere ainult mõned tunnid. Vaatamisväärsem ese oli Toomkirik, väga massiivne ja teravate piirjoontega ehitus.

Esmaspäeva öösel lahkusime laagrist, et matkata Pälkasesse, kust kavatsesime laevale asuda, läbistada rida järvi ning Hämeenlinna jõuda. Matkates maanteel nägime möödakihutavaid autosid, milles olid Helsingist kojutõttavad „Lapua mehed“, keda meie juba Kangasala suurlaagris olles nägime. Sõit järvel möödus saju all ning kõik magasid, mida küll pärast kahetseti, sest möödatõttavad maastikud olid suurepäraseid.

Hämeenlinnas saime pika otsimise peale peavarju kõstri juure, kes meid kohtles väga hästi ja meil igati abiks oli linna vaatlemisel. Paik, kus randusime, oli Aulanko — Soome ilusamaid haritud kohti. Kõrgest tornist avanes avar väljavaade ümbrusele — metsikutele laantele, järvedele, mis vahelduvad ilusate, kunstlike tiigega, koobastega ja ilupuiega. Olime küll palju ilusaid paiku näinud, kuid ükski koht ei kannata võrdlust välja Aulankoga. Park on täis ilusaid ehitisi, koopaid, milledes saladuslik valgus langes läbi seinte, kus vesi nirises kaljult-kaljule roheline lopsakate lehiga taimede vahelt, millede vahelt särasid kaljusesse müüritud pärlmutter teokarbid, suured kui lapsepää.

Kuid aeg oli piiratud, sest meid ootas vastuvõtt Hämeen lääni kuberner S. Matsson'i juures.

Täpsel ajal jõudsim me maahärä lossi. Maahärä küsis üht kui teist Eesti üle ja „kostitas“ meid kohviga ja maiustustega. Lõpuks andis

meile kaks soovitus kaasa, mis võisid meile abiks olla eelseisval matkal. Kirjutasime omad nimed külaliste raamatusse ja sellega lõppes meie külaskäik Hämeenlinna maahärra juurest, mis jättis kõigis osavõtjais südamliku mälestuse lahkest pererahvast.

Õhtul lahkusime rongiga Hämeenlinnast, sõites Järvenpää jaama, et külastada Järvenpää kodumajapidamiskooli, kuhu oli meil soovitus maahärralt.

Viibisime Järvenpää päeva ja seadsime sammud siis Helsingi poole, teepeal külastades Soome suurima kirjaniku Aleksis Kivi majakest, kus suur kirjanik sündis ja ka suri.



Punkkaharjul.

Kasutasime oma teist sooritust ning külastasime eeskujulikku „Krappi“ talu, kus meid väga lahkesti koheldi. Viibisime öö talus ja järgmisel hommikul lähtusime Kerava jaama sihis, kust sõitsime rongiga Helsingi. Tervel teel läbistasime 11 jaama, kuid kiirrong möödus peatamata ja $\frac{3}{4}$ tunniga olime Helsingis, kust väljusime 3 nädala eest, et tutvuneda Soomega.

Et matka alguses juba tutvunesime Helsingiga, siis möödus osa esimesest päevast sihitu ümberhulkumisega. Õhtul käisime Kõrgesaarel asuvat loomaaeda vaatamas, külastasime rahvusmuuseumit ja tähtsamaid ehitisi ning õhtul olime surmani väsinud. Järgmisel päeval käisime Soome vabaduse ausammast, kalju kirikut, vaatamas, mille tornist avanes hää väljavaade linnale ja ümbrusele. Suured ja ilusad on Helsingi hooned, iseäranis ehituselolev uus parlamendihoone, millele vastast vist ei leidu Balti riiges. Iseäralikuna puutus silma nägusate ehitiste vahel tänaval sõeluv õige tagasihoidlikult ja võib öelda isegi maitsevaeselt riidetud elanikkond.

Järgmisel hommikul lahkusime Soomest, pärast kolmenädalist säälviihimist, tuues Tallinna kaasa ilusamaid mälestusi.

Ei saanud kõiki ülestähendada, mis mälus peitub. Soovitaksin küll kõigil, kel vähegi peaks võimalus olema: matkake Soomes. Sellega ei

kaota te midagi, kuid kogute mälestusi, mis on ilusad ja meele jäävad alaliseks.

Kellel huvi ja tahtmist on, jälgigu matka kaardil, mille läbistasime, sest nimetan tähtsamad punktid. Helsingi—Lahti—Lappeenranta—Saimakanaal—Viipuri—Imatra—Savonlinna—Jywaskyla—Kangasala—Tampere—Hämeenlinna—Helsingi, umbes 1200 klm., sellest 600 jalgsi.

Lõpuks tähendan mõne sõna matkamistingimuste üle Soomes. Maanteed on siledad „nagu laud“, prügitatud raudkivi puruga, millel on hää matkata. Elanikud maal kui linnas on vastutulelikud ja suhtuvad võõrastesse häätahtlikult. Asulad on tihedalt maantee ääres ning ei tarvitse muretseda öömaja leidmisega, sest meie 3-nädalisel matkal ei öeldud meile kordagi ära küsimisel. Samuti on igas linnas skaudid või NMKÜ., mis ei jäta ka oma abi andmata, nii ainelist kui moraalset, kui seda matkajad vajavad.

Hõimuvendade suurlaagris.

Soomes, Kangasalas 3—13. juulini 1930 a.

A. M.

Saabus suurpäev — laagri avamine. Kõikjal askeldamist, kõigil tegevust. Kiirustatakse, et aga kõigis toiminguis rutemini valmis saada. Isegi hommikune palve suurel „lipuväljal“ tehti lühikene. Kõik läks nii kui masindades.

Vaevalt einetatud, kui juba jälle näha Soome poisse tegevuses.

Meil Eestlastel on aega. Kasutame ka seda ja teeme ringkäigu laagris.

Käime peaaegu kõik Soome maakonnad läbi. — Maakonnad muidugi miniatüüres — pisikeste laagripatsioonidena.

Läbistume Helsinki, Uusimaa, Turu, Satakunta, Häme, Savo, Karjala ja Pohjanmaa laagreid.

Kõigis neis laagreis on näha midagi uut, kõigis on midagi omapärast oma maakonnale.

Peaasjalikult just ilustusis. Eriti silma paistavad laagri väravad okstest või mingist muust tehtud, maakonna vappidega.

Nägime ka lapualasi — skaute, päris pesuehtsaid. Tõsised mehed. Elavad võltsimatus „lapua“ vaimus.

Külastasime hundipoegi. Vahvad poisid. Mürtsu laialt, nii et maailm rõkkab.

Siis on veel kaks laagrit — kodumaa külalised, need on Soome-rootsi ja S.V.P.R. skautorganisatsioonide laagrid.

Peatume pikemalt Soome-rootslaste laagris. Tore laager. Eriti silma paistab praktiliste „laagripatsioonide“ rohkus. On veel üks laager, nimelt rändurite oma, kuid sinna polnud veel keegi saabunud, jätame selle vaatamata.

Veel üks asi, mis meie poiste tähelepanu köitis, oli laagri-telk-saun. See oli täiesti uudiseks meile. Pole varem sarnast asja näinud. Oleme ikka ilma sellela laagris käinud, kuid soomlane ilma saunata üldse laagri ei lähegi.

Proovisime hiljem ka seda sauna järgi. Saun, mis saun. Viska leili, pese ja vihtle nii palju kui kulub ja mis peaksi — keha läheb sama puh-taks, kui päris saunas.

Läbi on lõuna. Rivistume ja sammume metsa alla. Sinna on juba terve laager kogunud. Korraldatakse veel üldine rivi ja marssimine läheb lahti. Orkester mürtsub ees ja meie sammume aga takka järgi, „lipu-välja“ poole. „Lipuväljal“ seisavad ees juba külalised, Soome tähtsamad rahvajuhid ja skauttegelased. Mõödume neist neid tervitades. Peatume, moodustades poolkaare ümber lipuvälja. Algab tervituste sadu külaliste poolt. Meiegi mees „onu“ Rautsman saab tervituseks sõna. Ütles ka mis tal südamel kipitanud.

Kõlab hümn, „Oi maamme!...“ ja paraad on läbi.

Muidugi igal hommikul oli üle terve laagri hommikupalve. Läksime sinna ikka vanas korras. Kuid kahjuks olime alati viimaste päralejõudjate hulgas. Kannatasime vist „kontide kangedust.“

Vabal ajal loodi sõprussidemeid soome poistega. Vahetati ka skaudi märke. Märkide vahetamisel muutus mõnikord meie laager „Petseri laa-daks.“ Kaubeldi, trügit. Mõnigi mees käis, kui painaja peale: vaheta pluus, püksid, mine tea, mis veel. Kuid sarnastest suurtest operatsioonidest tavaliselt loobuti.

Palavast päikesest kuivakspargitud ihu niisutati lähedal olevas jär-ves. See oli vast mõnus toiming. Tehti seda mitu korda päevas. Ükski mees ei tihanud sest eemale jääda.

Õhtul oli üldine laagrituli. Esineti igasuguste ettekannetega. Küll „puhuti“ juttu, tehti näidendeid, lassotrikke ja palju muud, ühe sõnaga toredat „tsirkust“.

Meiegi mehed ei puudunud sealt. Kord ratsutas kuulus Tom-Mix lavale, kord tegid õudsed „komantši punanahad“ indiaanlaste sõjatantsu. Ja väike master Hans, kuulus „maestro“, esines oma laulukooriga. Igatahes tema teeneks tuleb lugeda seda, et vana tuttav laul „Üks kärbes istus seinale peal“ sai laagri „šlaageriks“ või äraseletatult — lööklaulaks.

Tehti ka omavahelisi külaskäike. Käisime savclaste juures ja nemad jälle meie pool. Külastasid meid ka Soome skautjuhid ja teised välismaa-lased. Sel puhul oli suur teejooming.

Ühel õhtupoolikul korraldati suur luuremäng kõigi osavõtul. Moo-dustati kõigist skautidest 12 omavahel „vaenulist“ kampa. Igas kambas oli 3 eestlast.

Lasti kambad ükshaaval neile määratud asukohta minna.

Ilma pimenedes lasti hele rakett õhku, märguandeks, et mäng on alanud. Kus siis hakkas vast sõda peale. Madinat ja rabistamist oli igal pool. Iga mees oli oma kamba eest väljas, kuidas aga suutis.

Külastasime ka üht lahkett Soome härrat Vihoniemil, Soome kauni-mas kohas. Unustamata pildi jättis see koht.

Aeg möödus kiirelt. Tund-tunnilt, minut-minutilt lähenes laagri lõpp. Saabus viimne päev. Kolimine ja pakkimine. Ohtul jumalagajätt sõpradega.

Lasime ahelikus tuhatnelja üle laagri, ja kes aga vastu juhtus, visati õhku — armu ei antud, olgu noor või vana. Tuli meilgi minekut teha. Omnibustes sõidame Tamperele. Sealt rongile ja — Helsingisse.

Helsingis viimne jumalagajätt. Surume sõpradel kätt.

„Nagemiseni!“

„Kus?“

„Meie suurlaagris 1932.“

„Ju, ju!“

Lubatakse tulla.

Ruttame laevale. Sõit läheb kohe lahti. Meri lainetab kõvasti.

Mõne aja pärast paistab jälle vana armas Tallinn.

Kodus. Laevalt maha saanud, lahkume üksteisest, igaüks oma koju.

Käsi peseb kätt.



„Eedi, millise hääteo tegid täna?“

Eedi: „Andsin oma laupäeval saadud viiesendilise Juntsile.“

„Ja-mis hääd tegi Junts?“

„Andis oma viiesendilise mulle.“

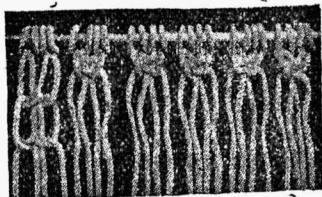
Sõlmimistööd.

Sõlmimistöodele pole vaja kirjutada sissejuhatust kui uuele tööle, küll aga vast kui tegevusele uutes ringkondades. Seda on kerge teha, tarvitseb vaid veidi kannatust; võib seda ajaviitena kasutada üksik skaut kodus, võib aga ka figureerida see tegevusala salga tööprogrammis või laagrikavas.

Üldisi määrusi. Iga sõlm tõmmatagu tihedalt kinni, kuna sellest oleneb väga palju töö ilus. Uks hästi kokkutõmmatud ning teine lahtisem sõlm jätab valmistööle korratu mulje. Soovitav on, et algaja harjutaks siduma kalamehe sõlme (see sõlm esineb ses töös) kiiresti ja ühesuguse tihedusega. See näib veidi ebavajalikuna, on teada, kuid see parandab töö välimust.

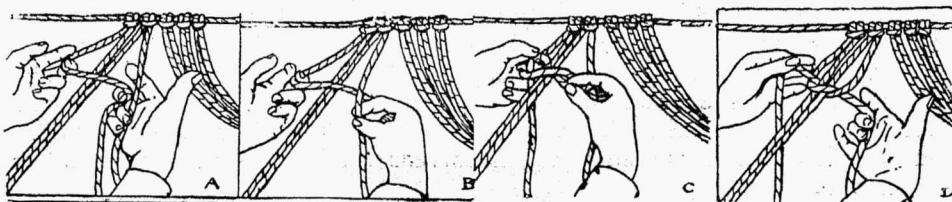
Enne mõne sõlmimistöo artikli valmistamisele asumist pange tähele, et oleks küllaldaselt nõõri kogu artikli lõpuliukuks valmistamiseks — kuna vastasel korral võivad erineda samas artiklis nõõri värv ja jämedus.

Kuidas sõlmida — tavaliselt tehakse seda nelja nõõriga. Kinnitage lihtsa silmusega nõõrid kas pandla, rõnga või puupulga külge; siis eraldage need üksteisest neljakaupa (pilt 1). Valige kaks keskmist nõõri ja kinnitage need mõne naela, nõõbi, oma püksirihma või mingi muu külge, et hoida neid pingul. Nüüd võtke nõõr vasakul hoides seda vasaku käe teise sõrmega. Hoides seda edasi ning pidades seda vasakul pool kaht keskmist nõõri, viige selle ots risti üle kahe keskmise nõõri ja hoidke seda nüüd edasi parema käe teise sõrmega (joon A). Siis võtke parempoolne nõõr, hoides seda parema käe põidla ja esimese sõrmega ning viige see alla üle nõõri, mille tõite vasakult (joon. B); siis viige see vasakule kahe keskmise nõõri alt; seepeale ette ja üle vasakpoolse nõõri, võttes selle vastu vasaku käe põidla ja esimese sõrmega (joon. C).



Ilustr. 1.

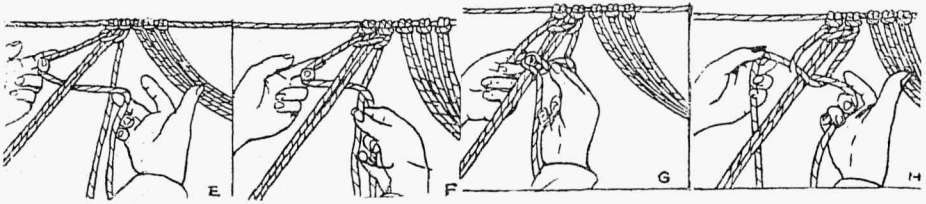
Nõõrid eraldatakse neljakaupa.



A—D — Kalamehesõlme esimese poole sidumine.

Nüüd vabastage nõõr, mida hoidsite parema käe põidla ja esimese sõrmega ning vasaku käe keskmise sõrmega hoidud nõõr. Hoides kindlalt nõõri parema käe keskmise sõrmega tõmmake vasaku käe põidla ja esi-

mese sõrmega hoitud nõör täielikult läbi (joon. D). Nüüd tõmmake mõlemapoolseid nõõre selliselt, et üles, algsilmuste juurde tekiks esimese kalamehesõlme pool sõlme.



E—H — Kalamehe sõlme teisepoole sidumine.

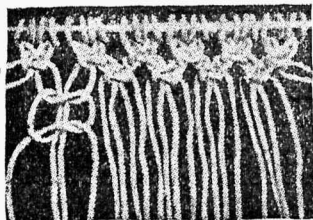
Võttes vasakpoolse nõõri, hoides seda vasaku käe keskmise sõrmega ning pidades seda kogu aeg kahest keskmisest nõõrist vasakul pool, viige selle ots kahe keskmise nõõri alt läbi ja võtke see kinni parema käe keskmise sõrmega (joon. E). Siis võtke parempoolne nõör ning hoides seda parema käe põidla ja esimese sõrmega, viige see vasakult poolt toodud nõõri alla (joon. F); siis viige see vasakule poole üle kahe keskmise nõõri, vasakpoolseima nõõri alt läbi ja võtke see kinni vasaku käe põidla ja esimese sõrmega (joon. G). Nüüd vabastage parema käe põidla ja esimese sõrmega hoitud nõõrid. Hoides kindlasti nõõri, mida hoiate parema käe keskmise sõrmega, tõmmake vasaku käe põidla ja esimese sõrmega hoitud nõõri ots täielikult läbi (joon. H). Nüüd tõmmates mõlemapoolseid nõõri otsi, lõpetate kalamehe sõlme teise poole.

Kalamehesõlme võib teha pea igasuguse nõõride arvuga: võib keskmisi nõõre olla mitu, samuti ka äärmisi nõõre üks või enam. Kuid kasulikuid on kirjeldatud meetod.

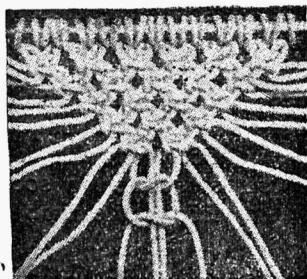
Sõlmimistööde lõpetamine ja algamine. Alates mõnd vööd või muud tööd, jaotage nõõrid nelja kaupa osadesse (illust. 1). Kaks kahekordset nõõri silmusega kinnitatult pandla või rõnga külge moodustavadi neli sõlmimisenõõri. Et sinne sõlmimisõpetus oleks selgem, numereerimine need neljakaupa võetud kahlud 1, 2, 3, 4. Algajad kasutagu alati suuremat hulka neid kahle. Tehke esimene rida kalamehe sõlmi igas neljakaupa võetud kahlus, s. o. 1, 2, 3 ja 4 nõõrikahludes. Alates teise rea kalamehesõlmede tegemist, võtke nõõrid nr. 3 ja 4 esimesest kahlust ja 1. ja 2. teisest kahlust ja siduge kalamehesõlm (illust. 2). Selles teises sõlmedereas jatkake sidumist nelja kaupa kuni kõigi kahlude nõõrid kasutatud ükskord. Kolmas sõlmede rida tehakse samade nõõridega, millega tehti esimene; neljandas reas kasutatakse neid, mida teises kasutasite.

Tehes mõnd sõlmimistöö artiklit ning soovides seda lõpetada terava otsaga või nurgaga, jätke iga sõlmerea otsas kaks nõõri välja, kuni jääb järgi ainult neli keskmist nõõri (illust. 3). Tehes vööd või mõnd sarnast artiklit ja lõpetamisenurka on tarvis ühes ääres, siis jätke teises ääres iga sõlmerea otsas kaks nõõri välja. Kui lõpetamisenurka soovitakse mõlemal äärel, jätke keskelt kaks nõõri iga sõlmerea kummastki otsast välja.

Olles teinud töö kuni nurgani (nurk ali, keskel) ning soovitakse tööääri lõpetada nurgaga ühekõrgusel horisontaalselt, alake mõlemal äärel vabade nõõridega, võttes neid kahekaupa iga sõlmerea kummaski otsas (illustr. 6).



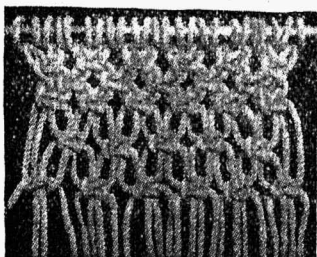
Illustr. 2. Teine sõlmerida.



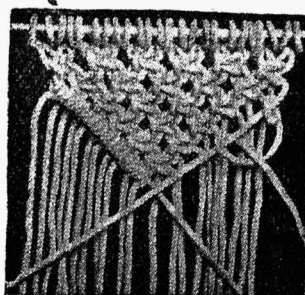
Illustr. 3. Lõpetamisel olev töö, kahest äärest iga sõlmerea otsast väljajäetud nõõridega.

Kui lõpetamisenurk asub ühes ääres, ning soovitakse lõpetada teist äärt sama kõrgel, alake vabade nõõridega ühel küljel analoogiliselt eelkirjeldatule. Kahe lõpetamisenurga valmis olles all mõlemil äärel, ning soovides keskmist osa täita, toimige jälle vabade nõõridega ülalõpetatule analoogiliselt (illustr. 8).

Soovides teha hõredamat tööd, asetage kalamehesõlme esimene pool vajalikule kaugusele viimasest sõlmereast (illustr. 4), ning siduge siis



Illustr. 4. Hõredam töö.



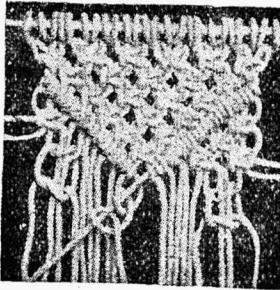
Illustr. 5. Spiraalisarnane lihtsõlmede rida.

sõlme teine pool tihedalt esimese vastu. Kui tekib raskusi selles, et ei saa kõiki kalamehesõlmi selles hõredamas töös täpselt ühekaugusele üksteisest, siis kasutage õhukest pilbast, mis kaks korda nii lai, kui peab olema vahe sõlmerea ja seotava kalamehesõlme vahel. Asetades selle pilpa kahe keskmise nõõri vahele siduge sõlm tihedalt selle vastu; peale iga sõlme lõpetamist võtke pilbas ära sellelt kohalt.

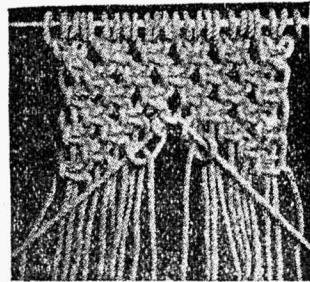
Koerarihmade ja sedalaadi asjade valmistamiseks tarvitatakse sõlmimisviisi, milles keskmise nõõre on üle kahe ning äärmistega kogu aeg korratakse kalamehesõlme sidumist.

Illustratsioonidel 5 ja 6 näete ümmargusi, nagu ühe nõõriga spiraalselt ümber teise aetutena näivaid tööosi. Need tehakse selliselt: hoides üht nõõri pingul teete selle ümber liugleva aasa esimese poole. Liugleva aasa sõlmimisel ümber pingulhoitava nõõri tehakse seasõrg; siin pole vaja seasõrga teha, vaid ainult selle üks pool. Selliseid poolsõlmi ümber ühe nõõri võite teha nii palju kui vaja; iga töös tarvitatava nõõriga tehke ümber selle nõõri vähemalt kaks poolsõlme.

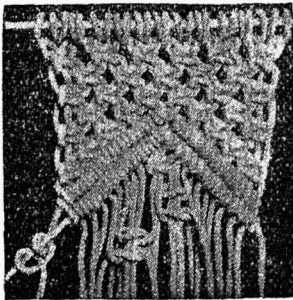
Kui sellist sõlmerida soovite näha minevat üle töö libamisi vasakule poole, võtke nõõr, mille ümber teised sõlmed seote, ning hoidke seda pingul vasaku käega, paremaga sidudes poolsõlmi (illustr. 5 ja 7). Paremale poole libamisi sõlmerida siduge vasaku käega analoogiliselt (illustr. 5 ja 7). Alati tõmmake poolsõlmed tihedalt vastu üldist tööd.



Illustr. 6. Spiralisarnaste sõlmederea lõpetamine.



Illustr. 7. Äärte poole jooksvad spiralisarnased sõlmederea.

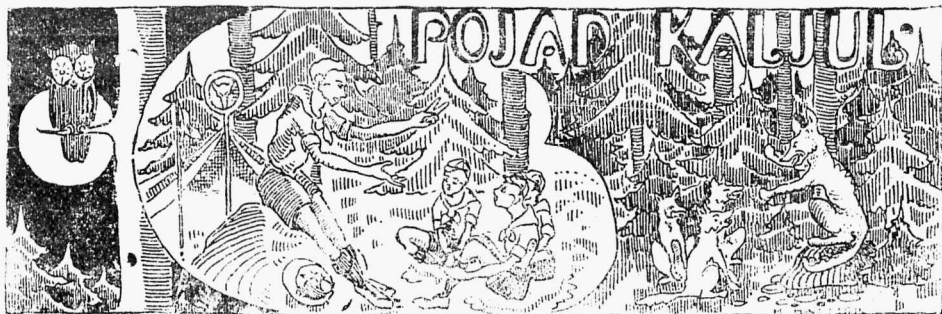


Illustratsioon 8.

Soovides mõnes töös spiraalisarnast sõmerid ja horisontaalselt, tehke üldine töö, s. o. kalamehe sõlmede read valmis ühetasase jooneni, siis võtke ükskõik ümmalt poolt äärmine nõõr ning tehke ümber selle iga nõõriga kaks poolsõlme kuni töö teise ääreni välja.

Kõik poolsõlmed spiraalisarnases sõlmereadas tõmmatagu hästi üksteise vastu, vastasel korral see sõlmerida tuleb laiem muust tööst. Seetõttu võiks iga teise või kolmanda nõõriga siduda ainult ühe poolsõlme.

Olles teinud mingi töö valmis kuni lõpetamisenurgani all keskel (mõlemalt äärelt jätsite ära iga sõlmederea otsast kaks nõõri, kuni jäi järgi ainult neli keskmist) ning soovite nüüd spiraali sarnaseid sõlmeridasid mõlemale äärele (nagu illustr. 6), siis tooge ühelt poolt äärmine nõõr keskele, sidudes ümber selle iga nõõriga kaks poolsõlme. Seepeale tehke sedasama äärmise nõõriga teiselt poolt, ühtlasi lõpetamiseks sidudes



Kiri poegadele.

„Meriröövlike lossi saladuse“ järg.



Neljakesi lähevad poisid. Külavanema korraldust mööda jäävad paadid ikka veel sõidu valmis. Kuna naised - lapsed taredesse tukkuma saadetakse, pannakse paar kalurit randa vahti pidama.

Poisid sammuvad ainult endile tuttavat rada mööda pimedast metsast läbi mõisa poole. Tee viib enamikult jõe kallastpidi ja tuleb päikese tõusu pool lagedale platsile, kust mõisa majade katused üle kõrge müüri selgesti puude vahelt paistavad.

Juhtimas on Tõnu. Nagu kassid hääletult jõuavad nad edasi, olgugi et öö varjud metsas palju mustemaiks osutuvad. Veel polnud koitmas suvine öö, kui nad suure lageda puudega piiratud välja oma ees nägid. Sääil, enne kui sellest üle sammuda, jäid luurajad kuulatama. Kas see polnud mitte sumbutatud jutukõmin ja vesi vulises, nagu sõidaks sel lootsik. Tõsi küll, tuligi vilkus pöösaste vahel. „Seesama latern, mis jõesuus,“ sosistas Tõnu.

Poiste südamed põksusid — aga kartust neil polnud põrmugi põues; sellepärast üsna maa vastu liugutades hakkasid üle lageda roomama,

et ligemale jõuda sellele saladuslikult vilkuvale tulele.

Nüüd on nad jälle võsastikus jõe kaldal.

„Pea!“ kähiseb Tõnu, kes teiste eel võsa kõhele poole eest ajab, et paremini näha. Kümme sammu neist eespool kuuldi sulpsatust ja siis järgnes sajatus kaluriküla poistele mingis arusaamatus võõras keeles. Vististi oli keegi paadist vette kukkunud, kuuldus ju selgesti, kuidas üks nagu part jões paterdas, katsudes tagasi lootsikusse ronida.

„Üks saadanaist suples juba“ kihistas ettevaatamatult keegi poistest naerda.

„Suu pea!“ kamandas Tõnu. Aga selle kõnelusega oli hirm poiste südameist nagu pühitud ja põnevas seiklusehimus jälgisid nad nüüd edaspidist sündmuste käiku.

Vaevalt kümne sammu kaugusel viimasest paadist, millel enam ühtki tulid polnud näha, olid sõudjate tegevust ööst jälgimas 8 põnevusest põlevat silma, mis kadusid kord tihnikusse, aga siis jälle välja tulid ja otsisid üles tasakesi vastu voolu rühkiva musta kogu.

Enne Pälla mõisa aeda tegi aga jõgi suure kääru ja nõnda kulus veel tükk aega kuni sinna jõuti, kuigi mõisa ammu juba isegi öö pimedusest võimalik oli eraldada.

Poisid ei tahtnud niipalju aega viita, et jälgida kummalisi paadimehi tervel pikal kääru, vaid tõttasid sin-

na otseteed, kus oli piir Risti jõel nagu seda kutsuti, millega lõppes ta avalik ja algas salapärane jooks mõisa aias.

Koitis juba.

Poisid saabusid parajaks ajaks. Üle jõe sāngi avanes lai valge uks, mis eemalt paistis nagu aia müür, ja laskis esimese saladuslikest lootsikuist endast läbi mõisa aeda. Jälle kuuldus mingi võõrakõlaline hääldamine, aga enne kui poisid uuesti tähelepanu jõe pühendasid, kadus juba teine lootsikuist sinna samasse; ja nõnda lühikese ajaga kõik üheksa.

Viimase järele sulgus hääletult värav.

Nüüd ruttu tagasi uudistega koju.

Külas oodati juba maakuulajaid.

Kui Tõnu madala häälega ja lihtsail sõnul oli seletanud kõik läbielatu, siis jäid kuulajad sügavasse mõttesse. Viimaks Merekuningas, tüdinenud sülitamast, lausus põlastavalt: „vaata elajalooma, või vana Pälla parun peab röövliraiskade kampaal“

Tänane öö on selle saladuse veel kindlamini selgitanud, polnud kahtlust, et jutud, mis mõisa ümber keerlesid, tõtt sisaldasid.

„Säält see rikkus siis tuleb.“ arvas üks vanust kalureist, „aiva vaeselt võetud veeringud.“

Rusuv tunne valdab rannarahva meeli, viha ja põlgus täidab nende südameid. Rusikaid mõisa poole viibutades, minnakse tõusva päikese punas veel silmapilguks suikuma.

Terve päeva seisab reidil tundmatu purjekas. Kalurite vihikavad pilgud neavad selle sõiduteed.

Järgmisel hommikul on silmapiir jälle tühi — küllap riisujad sedapuhku jälle minema purjetasid.

Aga kalurite külas on valmimas suur nõu. Kahe naabruses küla mehedki on laupäeva õhtuks kokku tulnud sõjaplaani pidama. Kaljakapp

käib käest kätte, piibud suitsevad, aga jutt ei edene. Mis sääli ka enam pikka pajatada. „Jaanilaupäeva ööl sündigu see!“ nii lõpetab külavanem kalurite kuulsa nõu . . .

Jaanilaupäeva öö.

Mets kubiseb kogudest saladuslikest, kes kannavad igaüks seljas tugevat kandamit õlgi või hagu. Poisid teavad tee mõisaaeda, see on sama, mida mööda libisesid saladuslikud lootsikud. Juba õhtu hämaras on müüri seest kistud poldid. See polnud sugugi raske, nad oleksid võinud terve müüri maha lõhkuda, sest mõisas uhkes lossis peeti käärikast pidu.

Suur jõuk kogus värava juure.

Jõgi polnud säält kohast kuigi sügav, nõnda et kerge vaevaga sellest läbi võis pääseda.

Nüüd olid veel ära võita koerad.

See jäi poiste ülesandeks. Juba ammu oldi nendega omapärane sõprus sobitatud üle kõrge müüri. Need otse lõkendasid vihast kui poiste häält kuulsid. Koeri tuli müüri taha narrida.

Tõnu läks oma sõpradega — tasane vile. Sellele vastuseks lühikene haugatus ja ere vinguv huilgamine teatas, et kolm hagiijat olid tormijooksul oma verivaenlaste pääle. Poistel oli aga kümmekorda lühem maa ja nõnda hüppasid nad esimesena vette — koerad kannul. Järsku karjatas üks põistest; vihane loom oli talle turja karanud, pimeduses ei näinud talle appigi tõtata. Jões tekib ebamäärane rüselemine; teised koerad on kah juba päral — kolm poissi teatavad seda müüri taga ootajatele. Tõnu vilistab, see ei aita midagi. Siis vajub üks kogu aeda, laiaõlaline ja pikk. Ei jõuta kümneni veel lugeda kui ühe elaja üdini tungiv röögatatus teatab, et kalamehe puss on ta kustutanud elavate nelja-

jalgsete kirjast. Merekuningas on tugevasti ametis, kaks teist kiskujat ei puutu talle kätte. Ometi sääb üks nähes viimaks uut vaenlast tormab Kukesääre Juhani kallale. „Jah nagu ma naljapärast oleks pussi otseti peos hoidnud“ lausub ta pärast lahingut teistele. Otsustaval silmapilgul on mõni muugi meestest appi tulnud ja nõnda lõpetatakse kolmas elajaistki nõrkeva poisi kallalt jões. Vahepeäl on kära kuuldes ka kaks meest värava juure ruttamas, aga enne kui kumbki neist suud suudab avada, on nad pikali paisatud jõkke, lõuad topitud ja põliste leppade külge seotud.

Lossis pole vist küll keegi kuulnud midagi väljassündivast, sest valgustatud aknaist kõlab joobnud häälte põrisev laul.

„Laulge rõõvlid, rõkake raisad, küll peagi punane kukk Teid kireda aitab“, sajatab Merekuningas püh-

kides käeseljaga palgest koerahamustatud haavast nirisevat verd.

Külavanema rutulised korraldused käivad suust suhu; naised ja poisid kandku hagu ja õlgi palkseinte ääre, iseäranis akende ja uste ette ja siis kadugu ise kiiresti aiast välja metsa — ülejäänud osa jääb meeste täita.

Kõik sünnib imekiirelt: tunglad süüdatakse pimedas eeskambri kuhu keegi poistest salaja vedanud suure kuhja õlgi. Ümber maja ligi kolmestkümnest kohast korraga lõkendab hele tuli ülesse uhke katuse poole. Enne kui seesolevad pidulised suudavad olukorda taibata on meriröövlite loss üleni leekides. —

Kaugele üle metsa terve jaanilaupäeva öö paistab Kalmi külla kohutav tuli saladuslikust meriröövlite põlevast lossist . . .

Neil varemeil oleme juba kolm suvet laagrit pidanud.

Sõlmimistööd. (Järg lhk. 88.)

ümbert selle kaks poolsõlme nõoriga, mille tõite teiselt äärelt. Soovides teha mitu spiraalisarnast sõlmerida kõrvuti, tehke need järjekorras äärmiste nõõridega ning toimige kogu aeg samuti nagu ühegi spiraalisarnase sõlmerea sõlmimisel.

Keskelt äärte poole jooksvate spiraalisarnaste sõlmeridade (kas ühe või mitme) tegemisel toimige täiesti sarnaselt ülalõpetatule, võttes nõõrideks, mille ümber sõlmitakse, kaks keskmist nõõri viies kummagi eripool. Soovides teha mitut spiraalisarnast sõlmerida, võtke iga järgmise sõlmerea jaoks keskmised kaks nõõri kuni keskele jäävateks nõõrideks jäävad äärmised (illust. 8).

Soovides teha diagonaalselt üleminevat spiraalisarnast sõlmerida, tehke töö ühel äärel kuni lõpetamise nurgani, võtke nõõriks, mille ümber sõlmitakse teiselt küljelt äärmine nõõr, ning sidudes iga nõõriga ümber selle kaks poolsõlme, tooge see kuni vastasküljeni.

Mõeldes veidi järgi, leiate kuidas teha diagonaalselt risti ning ruudukujuliselt üle töö käivaid spiraalisarnaseid sõlmeridu.

Sõlmimistööd kasutatakse väga mitmesuguseks otstarbeks: Kotikesed, vööd, rihma küljes kantavad taskud, rediküülid, rahakotid — kõiki võib teha selliselt. Skaudi leidlikkus aina suurendab tehtavate artiklite nimestikku. — Meriskaute see ala huvitab kui merimeestel aastasadade kestel tarvitusel olnud töö.

Jääpurje-sport.

Talvel muu talispordiharude kõrval leiab harrastamist ka jääpurje sport, kuid mis kahjuks meil laiemates ringkondades tundmata ja vähest kasutamist leiab vaatamata sellele, et meie talv selleks küllaldasi võimalusi pakub. Püüan alljärgnevate ridadega anda väikese ülevaate jääpurje spordist. Mis on siis see jääpurjekas ehk „buier“. — Buier kujutab enesest gondlit, mille eespool otsas on püsti mast, mastil puri. Just masti all risti gondlile on asetatud kandetala. Tala otsadel buieri kande jalaksed. Gondli tagumises otsas (ahtris) asub purjeka kolmas jalas, mis ei ole mitte kinnine nagu eelmised jalased, vaid on pööratav ja kujutab purjeka tähtsamat osa — rooli. Suuruse poolest on buierisi väga mitmesuguseid ja kõiguvad 1—10 inimese vahel. Kuna jääpurjekad päämiselt spordi otstarbeks tarvitatakse, siis tuleb suuri purjekaid harva ette. Argu aga mõeldagu, et jääpurjekaid ainult sportimiseks tarvitatakse. Eriti meie saartel on buier talvel tähtis ühendusvahend saarte eneste ja mandri vahel. Kõige rohkem leiame kahe, kolme ja nelja inimese buierisi.

On külmataat vee kaanega, ilusa sileda jää näol kinnikatnud ja see niivõrt tugev, et murdumist karta ei ole, võime jääpurje spordiga alata.

Jääpurjeka liikumapanemiseks kasutame ära tuule jõudu samade reeglite ja põhimõtete järele kui purjepaadil. Kuna harilikult veepaadil vees suur hõõrumine on, ei saa temaga suurt kiirust arendada. 15 klm. tunnis võime juba purjepaadil hääks saavutuseks lugeda ja erilise konstruktsiooniga paatidel — jahtidel 20 klm. tunnis. Buierial sellevastu on hõõrumise pind väga väike, ka pole karta überminekut, sest see pole hädaohtlik, siis võime buierile võrreldes purjepaadiga suurema purje pääle panna ja rohkem tuult tööle rakendada. 4—5 pallilise tuule juures, poole tuulega sõites (tuul puhub külje pealt) võime ilma suurema pingutusega saavutada 40—50 klm. tunnikiruse ja hääl juhul isegi 60 klm. tunnis. Kuna sportimiseks harilikult buieriga siis merele minnakse, kui jää küllalt kõva on ja hädaohtu karta ei ole, siis on jääpurjesport peaaegu ohutu. Kuna buier esineb väga tihti ühendusabinõuna ja ei oodata ära, et jää küllalt vastupidavaks muutub, siis on buieri sõit seotud tihti eluga mängimiseks ja pakub palju ja palju huvitavaid episoode üksikute juhtumuste näol. Eriti ohtlik on sõita tundmata jääl, sest istudes gondlis on inimese silm kõigest paar jalga jääpinnast kõrgemal, mille tõttu väga vähe ette teed näha. On jääl pragu sees, siis niisugusele paari jala kõrgusele silmale paistab see ära kõigest 40—50 meetri kaugusele. On pragusid mis oma kõrgete servadega kaugele ära paistavad. Sõites 40—50 klm. tunnikirusega, märkab sõitja pragu alles siis, kui see hilja on, sest hetk pääle märkamist, leiab sõitja ennast juba seal sees. Eriti kevade poole talvel, kus tihti on praod täistursunud, ei saa õieti praost aru ega ettekujutust prao suurusest, millest tingitud palju õnnetusi. Olgu need read sissejuhatavaks osaks järgnevatele ridadele buieri spordist. (Järgneb.)

E. B. ja E. L.

Lossman 40. aastane.

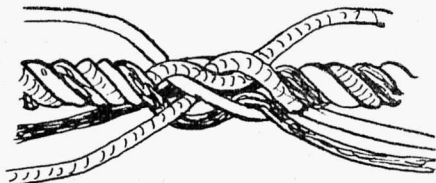
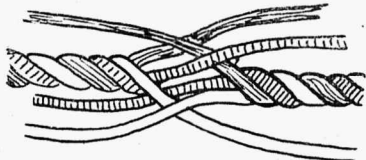
Tallinna Skautide Maleva vanem, tuntud sportlane Jüri Lossman saab 4. veebr. 40. a. vanaks. Jüri sportlikku tegevust tuntakse juba ajast, mil ta oli poisike. Ei tarvitse siinkohal seda valgustada, kuna see on Tuulasse minek samovariga, see sünnib teisel. — Skautridades on Jüri olnud tegev juba hulk aastaid. Pea igas suuremas tegevuses ja ettevõttes on tema organiseerivat ja toetavat kätt olnud näha. „Eesti Skaudi“ toimetus soovib Eesti skautide nimel õnne selgetaabil ning julgeme loota, et tänatav abi tema poolt sel määral kestab.



Spleisid.

Igakord ei saa trossi otsi kokku sõlmida, sest siis ei jookse ta enam plokist läbi, sarnasel juhusel tuleb paratamatult teha spleisis. Spleisid on lühikesed ja pikad. Juhusel kui trossi jämenemine ei takista trossi kasutamist, tehakse lühike spleis. Jooksvas taklasis ei saa aga jämenemist lubada ja tuleb tarvitada pikka spleisi.

Lühikest spleisi tehakse tulevad jätkatavate trosside otsad ülesharufada, seada keerud üksteise vahele ja jätkatavaid trossi



otsi kokkusurudes — keerudusid esimesest üle teise alt ja läbi põimida. Mõlemate trosside otsa keerudusid 3 korda keerdudest üle ja alt läbi põimides saame trossi jätkamise viisi, mida nimetatakse lühikeseks spleisiks.

Soovitakse aga spleisile kleidung peale panna s. o. bensliga kinni mähkida, siis

põimitakse ainult 2 korda mõlemad otsad läbi; jagatakse keerud pooleks ja pooled keerud läbi põimida siis jällegi pooleks jagada ja veel kord läbi põimida. Siis ülejäänud pooled ja veerandid ära lõigata. Keerdude pooleksjagamist tehakse selleks, et spleis mitte järsult ei lõppeks vaid ühetasaseks jääks.

Pikk spleis. Otsad arutatakse pikemalt lahti ja asetatakse kokku nagu lühikest spleisi tehakse. Ühe otsa keerd aetakse eest ära ja selle asemele aetakse teise trossi otsa üks keerdudest, kuni iga keerd vähemalt üheksa korda ümber trossi ringi käinud, sõlmatakse, keerud poole õige sõlmega kokku nagu lühikese spleisi juures, jaotatakse keerud pooleks ja veerandiks ning põimime keerdudest alt läbi. Vaierit pika spleisiga ei spleisita.

Silmus spleis tehakse trossi ja vaineri otsa. Spleisitakse samuti kui lühikest spleisi.



hikest spleisi 3- (vainerit 5) korda läbi ja kleidimisel jagatakse otsad samuti ära.

Knoobid (punnid) on isesugused sõlmed, mis keerdudest punutakse. Knoobid tehakse trosside otstesse, kus neid vaja läheb.

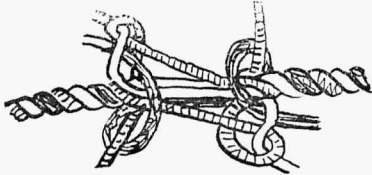
Lihtknoop. Et lihtknoopi teha, viiakse keerd kõrvalseisva keeru alla; teine keerd asetatakse sellest üle ja viiakse kolmanda alla; kolmas viiakse üle teise esimese alt läbi ja lihtknoop ongi valmis. Lihtknoop on liig väike, juhusel, kui trossi pingutav jõud suur. Sellepärast tehakse lihtknoobi peale veel kroon ja nimetatakse siis juba buierknoobiks.



Kroon tehakse lihtknoobi peale. Selleks asetatakse üks keerdudest järgmise keeru kõrvale, viiakse teine keerd esimesest üle kolmanda kõrvale ja kolmas üle teise, esimese alla.

Stoppaar knoop. On buierknoopi tehtud, viiakse otsad veel kord lihtknoopi moodustavate keerdude kõrvalt läbi — nii et keerud lihtknoobis kahekordselt jäävad ja tehakse veel kord kroon peale.

Talireepknoop. Tehakse esmalt lihtknoop, viiakse keeru otsad veel kord sama teed läbi, nii et kaks keerdu kõrvuti jäävad, tehakse kroon peale ja talireepknoop ongi valmis.



Buierknoop. Trossi keerud asetatakse nagu lühikese spleisi tegemisel, tehakse ühe trossi otsa keerdudega lihtknoop, teise trossi otsa keerdude ümber ja isis teise trossi otsaga samuti lihtknoop esimese trossi ümber.

Knoope tehes, tuleb tähele panna, et knoobi kael, s. o. tross, knoobi eel lõdvaks ei jää. Selle ärahoidmiseks tulevad keerud hästi kokku keerata ja niidiga siduda.

TEATED

Kes saab Petseris ping-pongi meistriks?

Petseri skautrühma korraldusel peetakse 1. veebruaril s. a. ping-pongi võistlused Petseri linna meistri tiitli peale.

Võistlustest võtavad osa Petseri Eesti skautrühm, kaitse-liit, Politsei spordiring ja Petseri Spordi selts. *Let's.*

Valga malevast.

Praegu on malevas 5 rühma ja 4 karja. Rühmad asuvad kõik linnas. Karjadest asuvad 3 Valgas ja üks Viljandis. Kõigis üksustes on äge töö käimas. Rühmadest on kõige noorem juutide (Makkabi) rühm, mille juhiks nskm. Mitt. Enne emapäeva peeti ära rühmadevahelised kimi ja sõlmimis-võistlused, milledest tuli esikohale „Valvur“ rühm. 20 dets. korraldasid skautid hundudele ja hellakestele jõulupuu, mis kaunisti õnnestus. Iseäranis tänuilud olid hundud ja hellakesed Eesti Noorte Punase Risti onule, kes ilusaid kinke

saatis. Uuel aastal jätkab oma tööd ka juhtide kool, mille katsume rajada rohkem praktilisele tegevusele. Meil, valklastel on kavatsusi palju — tahetakse elu kutsuda oma laulukoor, korraldada rühmadevahelisi võistlusi, nagu signaalseerimises, esimeses abis jne. Ka on kavatsus jüripäeva pidada suurejooneliselt, jumalateenistuse ja paraadiga. Pääle nende tulevad sel aastal Valgas pidamisele L.- E. sk. malevate olümpiaad ja aasta-koosolek ja see asjaolu nõuab Valgalt sel aastal rohkem pingutust kui eelmised aastad. Elame, näeme, kuidas need lootused täituvad. *Lex.*



Roverskautide suurlaager (moot) peetakse Kanderstegis, Sveitsis 29. juulist — 8. augustini 1931 a. Laagri-maks (toit, ekskursioonid) 66 Šveitsi fr. Osavõtusoivavaldis võetakse vastu välis-sekretär B. Rautsmanni poolt 1. aprillini s. a.

Rahvusvaheline skautide konverents leiab aset enne roverskautide suurlaagrit, 23. 29. juulini 1931. Viinis. Konverentsist võtavad osa 6 delegaati ning külästajaid piiramatu arvul igast riigist. Ülalpidamine 8 šillingit päevas (korter ja söök).

Ameerika skautide peastaap palub teateid kui palju oleks meilt osavõtjaid rahvusvahelisest jamboreest, kui see peetaks 1933. a. Chicago läheduses. Euroopa mõnest suursadamast sõit New-Yorki maksaks ainult £ 20.



—xn, Tartust. Kaastöö tervitatav, kuid toimetuse ei leia sobivaks ruumipuu-dusel seda ala käsitleda.

Valga „Praktilisele mõtlemisele“ ei leitud ruumi. Kasutatakse vast edaspidi.

Nõmmelt malevas ellu puutuvaid teateid ei ole veel Tallinnasse, „Eesti Skaudi“ toimetusse saanud. Võiks uuesti tulema saata.



„Kaitse kodu“ nr. nr. 1—2, 3 ja 4 käesolevast aastakäigust.

Meie ajakirja kasuks!

Toimetus kuulutab välja „Eesti Skaudi“ levitamise võistluse üleriigi kõigi skautide vahel. Võistlus algab 1. veebruaril ja kestab kuni 10. veebruarini. (Maakondadest tulevad teated tellimiste võistluse asjus kandku, et neid arvestataks, 1–10. veebruari posti templit).

Võistluse tingimused: Skaut, kes võtab kõige enam tellimisi vastu (võistlus on ainult võõrastelt (kr. 1.20 s., võetud tellimiste peale) omandab auhinnana oma valiku järele ühe järgmisist: sõrmkindad, skautpluus ja lühikesed püksid koos (auhinna võitja kehakasvu järele tehtavad), triiksärk.

Tellimiste arvuga teisele kohale tuleja omandab auhinnana oma valiku järele ühe järgmisist: skaudi pluus, skaudi puss, prii sõit enda asukohast kas Narva skautide olümpiaadile või Valka aastakoosolekule.

Kolmandale kohale tuleja omandab auhinnana oma valiku järele ühe järgmisist: kaelasall, villased labakindad, skaudi sukad, väike skaudi puss.

Neljandale kohale tuleja omandab auhinnana ühe järgmisist: skaudi kaelaside satäänist (võitja skaudi poolt soovitatavat värvi), lihtsad labakindad, skaudi sukad.

Kui mingisugusele esikohale tuleb mitu isikut võrdsete tellimiste arvuga, siis vastava koha auhinnasaaja otsustab loos.

Pealeselle toimetus otsustas ka neile skautidele, kes neljale esikohale ei tule, anda võimaluse saada midagi oma töö eest ajakirja kasuks selkujul: **iga kolme** tellimise pealt tellimiste vastuvõtja omandab ühe loosi, millega saab võimaluse sõita tasuta N.M.K.U. skautide suur-laagrisse Aegviidus 1931. a. suvel, ülalpidamise seal ning prii tagasisõidu, või oma valiku järgi ükskõik millise esikoha auhindadest ühe.

Võistluse skautlikkust garanteerivad hra peavanema N. Kann'i ja Tall. Sk. Mlv. vanema hra Jüri Lossmann'i osavõtt võistluse hindamisest.

Küsida tellimisraamatuid ja võistluse korralduse instruktsioone kohaliku maleva või rühma juhtidelt.

„Eesti Skaudi“ toimetus.



Kogu noorpõlvele on määratud noorsoo kultuuri ajakiri „Eesti Noorus“

On vana tõde, et noorsugu vajab oma arengu teel kasvatust, eeskujusid, aateid, kasulikke teadmisi, kogemusi, juhiseid ja õhutust. Vahendeid sel alal on sellekohaselt toimetanud noorte ajakiri „Eesti Noorus“.

„Eesti Noorus“ kolmandal aastakäigul 1931 a. ilmub järjekindlalt kord kuus Ülemaalse Eesti Noorsoo Ühenduse (ÜENÜ) Keskjuhatusel väljaandel, olles praegu ainuke elluastuva noorsoo ajakiri Eestis.

„Eesti Noorus“ on ühtlustavaks sidemeks kultuurilistest tegevusinnost tiivustatud noortele noorsooliikumise, noorsoo isetegevuse tööpõllul.

„Eesti Noorus“ täieneb sisult järjekindlalt tuntud noorsootegevlaste, kõigi noorte ja noorsoosõprade kaasabil. „Eesti Noorus“ on sõbraks ja nõuandjaks igale noorele kultuuriliste ülesannete taotlemisel, tuues artikleid, väätlusi, arvutusi, ringvaateid, vesteid rahvuslikomapärase kultuuri, seltskondliku elu, ühistunde, õigluse, tehnika, maatunduse, kehakultuuri j. t. alult, ilukirjandusliku loomingu katseid, pilte jne.

„Eesti Nooruse“ tellimine ja levitamine on kõigi arengumeelsete noorte ja noorsoosõprade aukohus. „Eesti Nooruse“ tellimisi võtavad vastu kõik E. V. postiasutised, tellimiste vastuõtjad kohtadel ja „E. N.“ talitus Tallinnas, Lossi pl. 4.

Tellimishind: aastas 1 kr. 80 s., poolaastas 1 kr.

Rutake tellimistega 1931 aastaks!

Saadaval ka eelmisi aastakäike vähesel arvul.

„Eesti Nooruse“ toimetus ja talitus,
Tallinnas, Lossiplats 4.